

den betydning, idet bestemmelsen omfatter alle variationer af kilder og væld, samt kilde- og væld-områder, jfr. i øvrigt nedenfor.

Det følger umiddelbart af bestemmelsens ordlyd om vandløbenes »åbne forløb«, at ændringer af rørlagte vandløb ikke vil kræve tilladelse fra amtsrådet/hovedstadsrådet, medmindre disse ændringer påvirker de åbne strækninger markant. I øvrigt henvises til bemærkningerne under stk. 4.

Begrebet *moser* omfatter udyrkede områder med tørvedannelse, hvor grundvandet eller sekundære vandforekomster (sekundært grundvandspejl) regelmæssigt når op i terrænniveau. Moser er således et fællesbegreb for en række typer af vådområder, der har forskellige betegnelser efter plantevækstens karakter, og efter hvorfra de får hovedparten af deres vand. Mosebegrebet omfatter således afhængigt af plantevæksten f. eks. følgende typer: Rørsump, starsump og ellesump. Afhængig af oprindelsen af vandet kan de benævnes: Højmose, kærmoser eller vældmose. Om mosen derimod karakteriseres som sump, kær eller lignende er uden betydning.

Uden for bestemmelsen falder engarealer, som til stadighed benyttes til græsning.

Afgrænsningen af områderne vil i øvrigt i almindelighed ret let kunne foretages topografisk som grænsen til f. eks. permanent afgræssede engarealer eller dyrkede områder.

Som det fremgår af bemærkningerne ovenfor ad stk. 1, er grænsen mellem disse vådområder og søer ikke skarp. Udover at den naturfredningsmæssige baggrund for en beskyttelse af moser er af samme styrke som for søer, taler altså også den flydende grænse mellem de forskellige slags områder for den foreslåede udvidelse.

Om en afgrænsning herudover ved fastsættelse af en minimumsgrænse, således at moser, der falder uden for denne grænse, ikke er omfattet af bestemmelsen, henvises til bemærkningerne ad stk. 4.

Ændringer af det »åbne forløb«, henholdsvis »tilstand« forstår på samme måde som i § 43, stk. 1, d.v.s. som omfattende f. eks. udretninger, opstemninger, vandstandssænkninger, rørlægning, opfyldninger og profilændringer. Også borttransport af materialer og bygningsværker i søer er omfattet af udtrykket »ændringer af tilstand«.

ad stk. 3.

Bestemmelsen, der alene vedrører vådområder, og som ikke vil kunne udnyttes til hindring af den erhvervs-mæssige udnyttelse af rør, især tagrør, har til formål at begrænse rørskær til perioder,

hvor dette er til mindst mulig gene for den vilde fauna, og hvor det erhvervs-mæssige rørskær i øvrigt normalt finder sted. Bestemmelsens anvendelsesområde er ikke begrænset til de ferske vådområder, idet den også vil kunne anvendes for så vidt angår søterritoriet. Der er i denne henseende tale om en speciel beføjelse for miljøministeren, der gælder ved siden af den almindelige beføjelse i naturfredningslovens § 60 til ved bekendtgørelse at foretage fredninger på søterritoriet.

Det forudsættes, at reglerne efter stk. 3 kan differentieres, således at der eventuelt for visse områders vedkommende vil kunne tages særlige hensyn til dér forekommende arter af fugle eller andre dyr eller til specielle forhold vedrørende den erhvervs-mæssige udnyttelse af tagrørene.

ad stk. 4.

Efter forslaget kan miljøministeren bestemme, at reglerne i stk. 1 og 2 ikke skal gælde for nærmere angivne kategorier af de omhandlede vådområder. Sådanne bestemmelser kan træffes for hele landet eller for nærmere angivne dele af landet.

Bestemmelsens formål er i første række at tilvejebringe en mulighed for på forhånd at bestemme, at godkendelsesordningen efter stk. 2 ikke skal omfatte en række vådområder, som på grund af deres ringe størrelse eller andre omstændigheder er af mindre eller ringe interesse i naturfredningsmæssig henseende, eller hvor de administrative og praktiske hensyn skønnes at veje tungere end de fredningsmæssige.

Særligt vil det vedrørende moser blive nærmere overvejet at fastsætte en nedre grænse på 0,5 ha.

Men hensyn til vandløb vil der i overvejelserne blive lagt vægt på, at afgrænsningen bliver foretaget på en sådan måde, at i hvert fald f. eks. rene afvandingsgrøfter o. lign. vil blive holdt uden for ordningen.

Bestemmelsen i stk. 4 omfatter principielt også de i stk. 1 nævnte vådområder, offentlige vandløb og naturlige søer. Som det er nævnt ovenfor, er der ingen nedre grænse for, hvilke søer der er omfattet af § 43, stk. 1. Af administrative og praktiske grunde kan der derfor tænkes at opstå behov for at fastsætte minimumskrav med hensyn til de søer, der skal være omfattet af godkendelsesordningen, f. eks. til 0,1 ha, jfr. den ovenfor omtalte registrering af søer af denne størrelse i forureningsrådets rapport nr. 12 om vandrecipientforhold. Det kan heller ikke på forhånd udelukkes, at det på et givet tidspunkt, evt. når planlægningen er nået et fremskredent stadium, vil kunne motiveres